Пам'ятаймо про Україну!

SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY — УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

VOL.CV. № 115 THURSDAY, JUNE 18, 1998 PARSIPPANY and NEW YORK CENTS 75 -ЦЕНТІВ ПАРСИППАНІ І НЮ ЙОРК ЧЕТВЕР, 18-го ЧЕРВНЯ 1998 р. Ч. 115 РІК CV

ГІРНИКИ МОЖУТЬ ПРИПИНИТИ ПРОТЕСТ

Київ. — Шахтарі, які пікетують урядові установи, можуть припинити свій протест, якщо їм виплатять частину заборгованих платень, заявив 15-го червня голова Незалежної Профспілки Гірників України Михайло Волинець.

Згідно з агентством Інтерфакс, М. Волинець сказав, що Уряд запропонував їм позичку на 30 млн. гривень і планує виплатити біля 17 млн. гривень.

Як відомо, понад 1,000 гірників з Павлограду на Дніпропетровщині прийшли пішки до Києва вимагати 86 млн. гривень, які держава заборгувала їм за останні 10 місяців.

З 100,000 українських гірників, які вийшли в травні на страйк, продовжують страйкувати лише 13,000. Уряд виділив на виплату платень біля 250 млн. гривень і це заспокоїло багатьох шахтарів. Однак ця сума є лише невеликою частиною загального боргу, який становить, згідно з НПГУ, 2 блн. гривень.

До 2000 року у рамках перебудови вугільної промисловості Уряд планує закрити 80 шахт. За останні вісім років видобуток вугілля в Україні зменшився майже втричі.

Світовий банк може позичити Україні 4.2 блн. дол.

Київ. — Світовий банк позичить Україні впродовж наступних трьох років 4.2 блн. дол., якщо Київ продовжуватиме здійснювати з банком проєкти, особливо в перебудові промисловості, заявив директор Світового банку в Україні і Білорусі Пол Зігельбавм.

На сьогодні Світовий банк інвестував в різні проєкти в Україні 2.23 блн. дол. Одним з цих проєктів є перебудова вугільної промисловості, на яку виділено 300 млн. дол. Нещодавно банк полегшив умови для набуття Україною другої частини цієї позички у сумі 150 млн. дол.

Згідно з агентством Інтерфакс-Україна, банк надаватиме пріоритет позичкам для сільського господарства і енергетичної промисловості.

Незалежний Казахстан узалежнюється від наркомафії

Ню Йорк. — Виступаючи на 20-ій спеціяльній сесії Генеральної асамблеї ООН, присвяченій боротьбі з протизаконною торгівлею наркотиками, перший заступник голови Комітету національної безпеки Казахстану Мураткали Нукенов повідомив, що його країна стає закладником міжнародної наркомафії.

„Підвищене зацікавлення збоку наркомафії до нашої країни спричинене передусім географічним розташуванням Казахстану. В останні роки значно збільшилася контрабанда наркотиків в європейські країни зі З'єднаних Стейтів Америки і Південнозахідної Азії через Центральну Азію, в тому числі через казахську територію. В 1997 році обсяг заарештованих в Казахстані контрабандних наркотиків удвічі перевищів їхню загальну кількість за попередні шість років",— сказав М. Нукенов.

Підкресливши, що Казахстан повною мірою усвідомлює поважність проблеми, казахський представник ствердив, що уряд його країни хоче активніше співдіяти з міжнародними організаціями, у першу чергу — з ООН. Казахстан готовий взяти участь у проєктах, спрямованих на зліквідування посівів наркотичних рослин. „Актуальність цих проєктів полягає в тому, що Казахстан має одну з найпотужніших у світі сировинну базу для виробництва наркотиків. Загальна площа під коноплями, маком і ефедрою становить 1.2 мільйона гектарів. Крім того, 850, 000 гектарів земель, які використовуються у рільництві, є придатні для вирощування опійного маку",— сказав М. Нукенов.

Захід невдоволений обіцянками С. Мілошевіча

Москва. — Тут у вівторок, 16-го червня, югославський президент Слободан Мілошевіч, щоб не допустити до можливого військового втручання Заходу, обіцяв деякі поступки щодо Косово. Одначе він не погодився на одну з найважливіших вимог — відтягнути сербські поліційні та військові загони окремого призначення, котрі звинувачено у нападах на етнічних албанців.

Після цілоденних розмов при закритих дверях з російським президентом Борисом Єльцином і іншими високими урядовцями С. Мілошевіч подав до загального відома точки, котрі він погодився виконати. Вони включають: доступ допоміжним групам і міжнародним дорадникам, уможливлення втікачам повернутися до родинних домівок і відновлення переговорів з косівськими албанцями.

Росіяни, котрим дуже залежало на тому, щоб переговори Б. Єльцина з М. Мілошевічом були успішними, відразу почали представляти ці обіцянки як важливе досягнення. Одначе не зовсім ясним є, чи ці обіцянки є зроблені в ім'я миру чи це просто один із способів виграти на часі та відвернути можливість негайного втручання військ Північно-атлантійського оборонного союзу (НАТО).

Західні офіційні чинники зазначили, що С. Мілошевіч виконав тільки частинно вимоги НАТО, тому вони дальше працюють над плянами можливого військового втручання.

Меделин Олбрайт, секретар Державного департаменту ЗСА, також підкреслила, що С. Мілошевіч не погодився на голов-

(Закінчення на стор. 3)

Місія МВФ вивчає поступ українських реформ

Київ. — 15-го червня місія Міжнародного валютного фонду розпочала тижневий перегляд українських реформ перед тим, як вирішити, чи надавати Україні багатобільйоновий кредит.

Україна дуже хоче отримати 2.5 блн. дол., бо це послужить сигналом іншим інвесторам і підприємцям, які можуть інвестувати в економіку України в чотири рази більше. Однак Київ мусить спочатку задовольнити 92 умови, висунуті МВФ. Серед цих умов — зменшення цьогорічного дефіциту до 2.5 відс. валового національного продукту, прискорення приватизації і здійснення структурних реформ.

Минулого тижня міністер фінансів Ігор Мітюков заявив, що Уряд зробив все, що міг. Однак, застеріг він, політичний застій в парламенті у зв'язку з виборами голови Верховної Ради може перешкодити виділенню фондів.

Місія МВФ починає перегляд в складний час для України, яка все ще відчуває удари фінансової кризи в Азії і нещодавно в Росії. Побоюючись відпливу інвесторів, Національний Банк України минулого місяця змушений був підняти відсоткову ставку до 51 відс. За словами голови НБУ Віктора Ющенка, резерви банку цього місяця становили 1.95 блн. дол. — на 389 млн. дол. менше ніж в грудні минулого року.

Аналітики передбачають, що результатом теперішніх переговорів між МВФ і Україною буде компроміс.

Зупинено чорнобильский реактор

Київ. — 16-го червня через несправність одного з генераторів зупинено єдиний діючий реактор на Чорнобильській АЕС, повідомили засоби масової інформації.

Представники станції ствердили у своїй заяві, що витікання радіяції не було. Ремонт має тривати до 22-го червня.

Реактор ч. 3, який був на ремонті від липня минулого року, запущений в середині травня, після того як закінчився в Києві з'їзд Європейського банку реконструкції та розвитку. Представники ЧАЕС не дають детальніших інформацій про несправність генератора.

Раніше того самого дня директор ЧАЕС Віталій Товстоногов повідомив, що реактор зупинили, запідозривши протікання системи охолодження. Він теж запевнив, що рівень радіяції навколо ЧАЕС був „нормальним".

Хоч Україна пообіцяла назавжди закрити ЧАЕС до 2000 року, вона може продовжити функціонування станції, оскільки західні держави не поспішають виділяти обіцяні фонди як на закриття, так і на добудову двох компенсуючих реакторів на Рівенській і Хмельницькій ЧАЕС.

Л. Кучма відвідав виставку-ярмарок "АГРО-98"

ЧУБИНСЬКЕ, Київська обл.(УНІАР). — "Першочерговим пріоритетом державної політики залишається село," — наголосив Президент України Леонід Кучма під час відвідання міжнародної виставки-ярмарку "Агро-98" у селі Чубинському Київської області.

Голова держави дав високу оцінку експозиціям тваринництва і сільсько-господарського машинобудування, підкресливши необхідність пошуку можливостей ширшого розповсюдження новітніх зразків техніки у господарствах. При цьому Президент виключає можливість фінансування закупу сільсько-господарської техніки з бюджету.

Л. Кучма зауважив, що державна кредитова політика щодо сільського господарства сьогодні не відповідає потребам і тому потребує докорінного перегляду. Також голова держави пообіцяв найближчим часом оприлюднити укази, якими вносяться певні зміни у податкову систему.

За словами прессекретаря Президента Олександра Майданника, очікується, що ці рішення буде спрямовано на спрощення системи оподаткування та зниження податкового тиску на виробника. Зокрема, передбачається підписання указу про запровадження єдиного податку на землю.

Разом із Л. Кучмою виставку оглянули перший віцепрем'єр-міністер Анатолій Голубченко, міністер агропромислового комплексу Борис Супіханов, інші офіційні особи.

Президент України також зустрівся з групою провідних українських банкірів. Обговорено питання дальшого розвитку банкової системи. Зокрема, йшлося про підвищення ефективности кредитної діяльности банків, активізації їх ролі з метою включення грошових вкладів населення, участи у розвитку ринку цінних паперів.

Британські вояки знайомляться з українським військом

Київ (УНІАР). — В Україну із триденною візитою прибула офіційна делегація збройних сил Великобританії на чолі з начальником генерального штабу генералом Пітером Олівером.

У програмі візити британські офіцери мають відвідати навчальний центр Північного оперативного командування „Десна", а також зустрітися з командувачем цього командування генерал-поковником Віктором Колотовим.

16-го червня делегація вилетіла до Одеси, де П. Олівер має намір зустрітися з командувачем Південного оперативного командування і відвідати Одеський інститут сухопутних військ.

Під час перебування у Львівському навчальному центрі — Яворівському полігоні — британські старшини мали ознайомитися з його матеріяльною базою і зустрітися з особовим складом українсько-польського миротворчого батальйону.

Співпраця між Україною і НАТО розвивається плідно

Київ (УНІАР). — 15-го червня в Україну з робочою візитою прибув асистент генерального секретаря НАТО з питань забезпечення оборони Норман Рей.

В ході зустрічі з міністром оборони України генерал-полковником Олександром Кузьмуком та з керівництвом Управління озброєння Збройних Сил та Протиповітряної оборони зазначено, що співробітництво між Україною та НАТО розвивається досить плідно. Метою ж переговорів є пошук напрямків співпраці у галузі протиповітряної оборони, управління повітряним рухом, модернізації та стандартизації озброєння і військової техніки.

Під час триденної візити Н. Рей планував побувати в Центрі управління повітряним рухом, в Харківському конструкторському бюро машинобудування та Київському авіяційному заводі ім. Антонова.

У Манітобі відбудеться Міжкрайова Пластова Зустріч

Вінніпег, Ман. — Українська Організація Молоді Пласт в Канаді влаштовує цього літа на своєму терені Міжкрайову Пластову Зустріч з приводу свого золотого ювілею. На ці святкування, що відбудуться в днях від 29-го липня до 9-го серпня, з'їдеться пластова молодь з різних країн, де існує пластова організація. Досі зголосилося вже 600 пластунів і пластунок у віці від 11 до 18-ти років.

Учасники ЮМПЗ проведуть п'ятиденне таборування в сімох різних місцях провінційного і федеральних парків Манітоби, а в часі між 29-им липня і 5-им серпня. В рамках того періоду ЮМПЗ відбудуться два мандрівні табори, два табори на роверах і три на канойках. Частина учасників матиме можливість відвідати Український Канадський Національний Фестиваль у Дофині.

Всі учасники ЮМПЗ з'їдуться у провінційному Бирд'с Гілл парку, недалеко Вінніпегу, на офіційне відкриття ЮМПЗ та на чотириденні зайняття. Один день буде присвячений оглядинам туристичних місць Вінніпегу. У офіційному відкритті ЮМПЗ в середу увечорі, 5-го серпня, в Бирд'с Гілл парку візьмуть участь представники федерального і провінційного урядів та крайових і місцевих організацій.

Додаткові інформації про зустріч можна дістати на інтернеті через Website ЮМПЗ'98 (www.plast.mb.ca) E-mail: plast@plast.mb.ca або листовно на адресу: Plast International Jamboree'98, 623 Flora Ave., Winnipeg, MB R2W 2S4; tel.; (204) 586-2390, fax (204) 589-1067.

У ФРАНЦІЇ МИНУЛОГО ТИЖНЯ розпочалися міжнародні змагання футболу за першенство світу. У Парижі після чотирирічних приготувань, незаперечного поліпшення та заохочуючих успіхів проти найкращих дружин у менш важливих змаганнях, ЗСА потерпіли поразку в перших своїх змаганнях з Німеччиною вислідом 0—2. За виїмком 10-ох хвилин у другій половині змагань, американці були цілковито розбиті трикратними першунами світу — дружиною Німеччини. Спостерігачі та спортові експерти твердять, що німці були більші, сильніші, швидші, краще зорганізовані, більш цілеспрямовані та багато більше готові натягати свої мускули.

В Україні

(З інформацій УНІАР)

УКРАЇНСЬКІ ПІДПРИЄМЦІ ЗУСТРІЛИСЯ З КИТАЙСЬКИМИ

КИЇВ. —"Між Україною та Китаєм діє близько 60 міжурядових угод і договорів. Сьогодні ж головною справою є необхідність наповнити їх взаємовигідним економічним змістом", — зазначив народний депутат України президент УСПП Анатолій Кінах під час зустрічі підприємців України та Китаю в Українській спілці промисловців та підприємців. Група підприємців Китаю вивчає можливості розширення співробітництва з діловими колами України. Китайські підприємці поінформували українську сторону про своє бачення розвитку ділових зв'язків двох держав, наголосивши при цьому на особливійважливості зміцнення прямих контактів між промисловцями та підприємцями України і Китаю.

Л. ГРАЧ ЗАКЛИКАЄ ПОЛІТИЧНІ СИЛИ КРИМУ ДО СПІВРОБІТНИЦТВА

СИМФЕРОПІЛЬ. — "Кримінальна революція можлива, оскільки в Автономній Республіці Крим зберігаються сили, які не бажають позитивних змін", — заявив на зустрічі з керівниками регіональних партійних організацій та громадсько-політичних об'єднань автономії голова кримського парляменту Леонід Грач. На його думку, для уникнення "кримінальної революції" необхідно об'єднати зусилля усіх політичних структур, першочерговим завданням якої стане боротьба з корупцією та криміналітетом. Парлямент автономії готовий співпрацювати з усіма, у кого є серйозні пропозиції у цьому напрямі",— підкреслив Леонід Грач. Учасники зустрічі, які також занепокоєні ситуацією у Криму, висловили готовість до такого співробітництва.

НОВИЙ ПІДХІД ДО ФОРМУВАННЯ УКРАЇНСЬКИХ ЗБРОЙНИХ СИЛ

КИЇВ. — Починаючи з весни 1998 року Збройні Сили України комплектуватимуться призовниками за екстериторіяльним принципом. На думку начальника Генерального штабу Збройних Сил України, першого заступника міністра оборони України генерал-полковника Олександра Затинайка, завдяки цій системі комплектування українське військо не залежить від ресурсів конкретної области України, а спирається на загальні можливості держави.

ТЕПЛОХІД "ТАРАС ШЕВЧЕНКО" ПОВЕРТАЄТЬСЯ

ОДЕСА. — Сюди із Варни повертається круїзний теплохід "Тарас Шевченко", якого кілька днів тому намагалися затримати за борги. Усі 225 українських пасажирів теплоходу забезпечені, але отримають тільки медичне відшкодування, якщо захворіють або постраждають на борті. Про це повідомив Сергій Нездоймов — директор туристичної фірми "Одеський іноваційний центр", яка організувала круїз для українських громадян. Найбільша сума такого забезпечення — 35,000 дол.

УРЯД УКРАЇНИ ПЛЯНУЄ ТЕНДЕР З ПРОДАЖУ ГАЗУ

КИЇВ. — Постановою Кабінету Міністрів України затверджено положення про порядок організації та проведення тендеру з продажу природного газу акціонерним товариством "Укргазпром". Проведення тендеру сприятиме розвиткові газового ринку України, створенню прозорого механізму ціноутворення, відкритому доступові до газових мереж усіх суб'єктів господарювання. Відповідно буде підвищено платіжну дисципліну, яка збільшить надходження від продажу газу, що видобувається дочірніми підприємствами "Укргазпрому" та отримано у рахунок оплати за транзит через територію України. Тендерний комітет очолив заступник міністра фінансів Василь Котко. Учасниками тендеру можуть бути юридичні особи всіх форм власности, які мають бажання придбати газ на умовах тендеру для використання його на об'єктах газоспоживання на території України. Тендер вважається дійсним, якщо зареєстровано не менше двох покупців. Максимальний обсяг закупівлі газу не може перевищувати 50 відсотків кількости, виставленої на тендер, мінімальний — 2 млн.кубічних метрів. Інформація про учасників тендеру та їх заявки єконфіденційною. Офіційно оголошується переможців тендера, обсяги закупленого газу та його ціну.

ВИБУХ ГАЗУ НА КОКСОХЕМІЧНОМУ КОМБІНАТІ

АВДІЇВКА, Донецька обл. — Тут 25 осіб поранено під час вибуху на Авдіївському коксохемічному заводі в Донецькій області, що стався 11-го червня. Троє робітників отримали важкі опіки. Міністерство з надзвичайнихситуацій припускає, що вибух спричинив газ. Катастрофа сталася наприкінці робочого дня, і під його гарячий струмінь потрапили робітники, які йшли додому. Заводські споруди значних пошкоджень не зазнали.

ІНІЦІЯТИВИ ОБ'ЄДНАННЯ "НОВА УКРАЇНА"

ХЕРСОН. — Тут відбувся тиждень соціяльних ініціятив народно-демократичного об'єднання "Нова Україна", протягом якого проведено ряд конференцій і презентацій проєктів соціяльних програм у галузі освіти, екології, підприємництва, науки. Голова народно-демократичного об'єднання "Нова Україна" Євген Кушнарьов за дорученням Президента України, з нагоди свята легкої промисловости, вручив працівникам Херсонського бавовняного комбінату нагороди — почесні звання "Заслужений працівник промисловости України". На засіданні ради регіонів об'єднання "Нова Україна" йшлося пронеобхідність підготови та впровадження в життя програми "Майбутнє України народжується в регіонах". Як вважають учасники засідання, цю програму буде спрямовано на зменшення незбалансованости економічного та громадського структурування суспільства у центрі та в регіонах.

У СВІТІ

У ПОНЕДІЛОК, 15-ГО ЧЕРВНЯ, швайцарський Верховний суд дозволив на перенесення до Філіппін приблизно 270 млн. дол.активів, що належали колишньому президентові Фердінандові Маркосові. Верховний суд відкинув апеляції кількох фундацій з осідками у Ліхтенштайні та Панамі, створеними Ф. Маркосом для управління його майна. Філіппінський уряд твердить, що гроші здепоновані у швайцарських банках є частиною не надто чесно нагромадженого добра Ф. Маркоса впродовж його 20-річного перебування на становищі президента країни. Ф. Маркос у 1986 році під час всенародного повстання був усунений від керування державою та втік на скитання до Гаваїв, де помер три роки пізніше, постійно заперечуючи будь-які зловживання під час його керування державою.

В АМЕРИЦІ

У ПОНЕДІЛОК, 15-ГО ЧЕРВНЯ, федеральний суддя у Вашінгтоні, вирішив, що запідозрілий палестинець — заступник керівника жорстокої терористичної групи, залишиться в тюрмі аж до його розправи за підкладання вибухівки на американському літаку в 1982 році. Запідозрілого у згаданому злочині 51-річного Мохамеда Рашида привезли до Вашінгтону з Єгипту на початку цього місяця, де його оскаржено у бомбардуванні, саботажі та вбивстві. Він у середу, 3-го червня, заперечив свою причетність у збомбленні міжнародного лету Пан Американської лінії в серпні 1982 року, де загинула одна особа, а 15 інших були поранені. Якщо М. Рашідові докажуть вину, то він може бути засуджений на довживоття. ЗСА у своєму оскарженні твердять, що М. Рашід і його дружина підклали бомбу під подушку сидження на попередньо згаданому літаку типу Боінг 747.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 2200 Route 10, Parsippany, NJ 07054.

UNA & Svoboda tel.: (973) 292-9800; Svoboda Fax: (973) 644-9510; UNA Fax: (973) 292-0900

Postmaster, send address changes to: Svoboda, P. O. Box 280, 2200 Route 10, Parsippany, NJ 07054

Periodicals postage paid at Parsippany, NJ 07054 and additional mailing offices.

Передплата на рік $100.00, на півроку-$60.00. Для членів УНСоюзу $75.00 річно, на півроку-$40. За кожну зміну адреси-$1.00. Чеки і грошові перекази виставляти на "Svoboda".

Статті і дописи підписані авторами, не мусять відповідати поглядам редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли.

Головний редактор: Зенон Снилик

Soyuzivka UNA Estate: 216 Foordmore Rd., Kerhonkson, NY 12446 (914) 626-5641, Fax (914) 626-4638, e-mail: fqsst@aol.com

Знайти “золоту серединку”

Про економічну стабільність України, на жаль, доведеться говорити ще нескоро. Підстав так думати більш ніж достатньо, але спробуємо детальніше зупинитися на тому, чого українському господарюванню бракує насамперед. А бракує йому, передусім, підприємливості, справді господарської ініціативи, технологічної динаміки. І тут прикладом для України (та й, зрештою, не тільки для неї) могли б стати З'єднані Стейти Америки, які ось вже декілька років підряд відзначаються послідовним, безперервним економічним зростанням. Можна було б взяти за приклад і систему господарювання країн, що входять до Европейського союзу. Система ця також відзначається високою ефективністю. Але, все ж, господарювання в цих державах спрямоване не так на розвиток, як на втримання досягнутого, не на динаміку, а на рівновагу, не на ризик та ініціятиву, а на обережність та безпечність.

Протягом десятиліть в розвинутих країнах Заходу вироблявся і міцно зайняв своє місце принцип державного інтервенціонізму, який запевнив громадянам цих країн високий життєвий стандарт, велику безпеку праці, розбудовану систему соціяльної опіки. Однак, водночас цей принцип включає в себе систему гамування розвитку, обмеження його динаміки, що обтяжує економічні заходи і державний бюджет тягарем надмірних пільг для громадян. Сьогодні на европейському Заході, зокрема в Німеччині, пробують потрохи позбуватися дотихчасових поглядів на розвиток економіки. Німецький президент Роман Герцоґ, наприклад, вважає, що слід закінчувати з традицією багатої західньої держави–опікунки. А якраз на тому й базувалася відрубність західньо–европейського моделю і його, здавалося б, перевага над американською суспільно–господарською системою. Подруге, на визнанні переваг американського моделю, а передусім на признанні своєї економічної поразки.

Справді багаті західньоевропейські країни і надалі є дуже заможні, і людям, які там проживають, живеться дуже добре, однак все частіше та більше дають про себе знати обмежені можливості західньоевропейської системи господарювання. Вона була ефективною в часи відносно закритого світу “холодної війни” і порівняно повільного розвитку. Сьогодні ці країни не витримують конкуренції, зокрема, з так званими новими ринками, що народжуються, в тому числі й у післясовєтських державах, а застаріла структура душить людську підприємливість. Охоронні бар'єри Европейського союзу перед натиском з–зовні, наразі діють, але щораз складніше цим державам у таких умовах зрушувати людську ініціятиву.

З іншого ж боку ЗСА переживають час великого економічного розвитку, який може тривати до наступного століття та може стати найдовшим у післявоєнній історії країни. Безробіття спало до рекордово низького рівня, інфляція практично не зростає, розквітає будівництво, високим залишається рівень експорту, мінімальним став дефіцит бюджету без особливих зусиль і жертв від суспільства. Все це справді захоплююче, однак твердження деяких найбільших оптимістів про те, що відбувся перелом в економічному циклі депресії і конюнктури, мабуть, є передчасними.

Між збуджуючою ентузіязм американською економікою і песимізмом европейського моделю мусить знайти своє місце Україна — країна великих потенційних можливостей, яка, однак і на жаль, сьогодні перебуває ледь не на нульовій позначці економічного розвитку. З огляду на створювані можливості, механізми, що врухомлюють індивідуальну ініціятиву, зразок американського господарювання є дуже привабливий. Водночас, однак, Україна прагне утвердитися в Европейському союзі, де зобов'язують дещо інші правила — не тільки ті, які торкаються економічної справності, але й суспільних зобов'язань держави щодо її громадян.

В американській системі краще і простіше є заробляти, а в системі европейській — краще і легше жити. Україна мусить, якщо хоче вижити, зробити все від неї залежне, щоб вкінці таки дістати можливість шукати “золоту серединку” між згаданими двома системами, а тоді таки братися на здоганяти упущене комуністичним “наздоганянням і переганянням” Заходу. І найпершою передумовою для цього стане тільки вдумлива праця на всіх рівнях суспільства.

Ярослав Гайвас

НАРОДИ ПЕРЕБИРАЮТЬ ІНІЦІЯТИВУ

Два свіжоспечені союзники — А. Гітлер, диктатор Німеччини, і Й. Сталін, диктатор СССР, розпочали 1-го вересня 1939 війну. Її метою було поділити світ на сфери впливів між ними та їхніми альянтами, Японією і фашистівською Італією. 20 місяців пізніше цей союз тріснув, коли Гітлер напав війною на СССР.

Так виник Атлантійський чартер

Для демократичних країн Заходу на чолі з ЗСА і Британською імперією стало очевидно, що їм прийдеться ввійти в союз з совєтсько-російською комуністичною імперією. У тій важкій історичній хвилині президент ЗСА і прем'єр-міністер Британії, Ф. Д. Рузвелт і Вінстон Черчіль, відбули зустріч на Атлантійському океані 9-12-го серпня, на палубі американського корабля. Вислідом зустрічі був один з кращих документів світової історії — Атлантійський чартер. Серед вісьмох точок того чартеру було ствердження: обидві сторони відкидають підкорення будь-яких народів і держав, а всякі зміни, які мали б наступити, мусять бути прийняті ними. Всі народи, великі та малі, переможці і переможені в тій війні, формуватимуть по своїй волі свою державну систему і владу, а в міжнародних стосунках матимуть однакові суверенні права і однакові для всіх можливості. Застосування зброї і насильство будуть виключені, а суперечки полагоджуватимуться мирними домовленнями.

Обидві договірні сторони плянували, що текст Атлантійського чартеру буде підставою домовлень з Москвою. Але поки ішла війна, доти була мова тільки про те, як здобути перемогу. Коли ж війна зближалася до переможного кінця, то Москва заспівала іншої. Вона мала свої вимоги і ті вимоги стали базою переговорів. На цьому й постала нова політична система, яку від назви Ялта, де відбулися найсуттєвіші переговори, популярно називано Ялтинською, чи післяялтинською. Протривала вона фактично 46 років, хоч значну частину того часу точилася холодна війна.

Коли ж розлетілася російська імперія, силою того факту настав кінець створеної після Другої світової війни системи. Народи почали будувати нову дійсність. Американське політичне керівництво на чолі з президентом Бушем не було приготоване до такої революційної зміни й займало несподівані становища у нових ситуаціях. Події випереджували передбачування вашингтонських кіл, і коли народи виявляли свою суверенну волю й брали свою долю у свої руки, Вашінгтон хитався і навіть протиставлявся волевиявленню народів.

Ці реакційні настрої та погляди західніх чинників в інших країнах були слабші, як в ЗСА, і все ж вони причинилися до зміцнення реставраційних імперіялістичних прагнень російського суспільства. Те, що належало до минулого, після утворення НСД почало наново поглиблюватися та поширюватися серед різних елементів російського суспільства, особливо серед його інтелігенції.

Та це вже нічого не міняє. ЗСА і Росія — це два зовсім інші світи. ЗСА — суперпотуга, одинока і безконкуренційна в світі, що на кожному життєвому відтинку передує. Росія — простором і числом величезна країна, що розпалася морально і політично, а тепер руйнує сама себе до кінця і на кожному кроці. Під ніяким оглядом не можуть ті дві держави стояти побіч себе як близькі.

Внутрішні процеси в Росії

Росія тепер є в процесі органічного розкладу і розпаду. В ній є різні народи, які протиставляться їй, шукають дороги до повної суверенности. Колись, коли падала славна Ягайлонська імперія, поляки, яким не бракує гострої самоцінки, знайшли знаменитий вислів: „Польска нєхондзєм стої“ (Польща стоїть безладністю). Це саме можна сказати про сучасну Росію. Президент Єльцин є ніби одноособовим правителем Росії, він має великі права і уповноваження, але його рішення не тільки не змінюють Росії, але ще далі розкладають. Хоч би останній крок з резиґнацією цілого уряду Черномирдіна і номінацією Кірієнка. А довкруги нього — зграя багатіїв, які присвоїли державне майно і роблять, що хочуть, не платять податків, але готові своїми більйонами допомогти Єльцинові бути знову вибраним на президента Росії. Новопризначений міністер податків Федоров, який уже був на тому пості, але його той же Єльцин скинув, бо він занадто пристрасно збирав ті податки, саме з корупціонерів в оточенні Єльцина, заявив, що починає свою міністерську діяльність від слідства проти тих, як він каже, „тисячі міліярдерів“, які присвоїли собі державні гроші, мають мільйонові прибутки і не платять податків.

Американці підтримують Єльцина. Так, видно, показують їм їхні рахунки, а рахувати вони вміють. Єльцинові помогти це персонально може, однаке відбудувати імперію — напевно ні. Значить, не буде поділу світу на впливи між двома потентатами, залишиться тільки один, який ще довго домінуватиме у світі своїми осягами, всесторонньою силою, навіть не раз розумом. Але світ не готовий прийняти одного беззастережного лідера, який накладав би свою руку і свою волю на світові події і рішення. Той час уже минув. Народи визріли, і великі вони чи малі, міцні чи не дуже, зі своїх прав вони не резигнують і своїх уповноважень не перекладають на користь іншого. Нинішній світ став многополюсним, а різними центрами і джерелами рішень. Настав час, що кожен хоче рішати за себе і для себе і не передавати тієї прерогативи будь-кому іншому.

Ілюстрацією цьому був останній випадок з двома державами, які, ні в кого не питаючи дозволу, ввійшли в коло нуклеарних держав. Дотепер офіційно тільки п'ять держав, постійних членів Ради безпеки ООН — Америка, Англія, Росія, Китай і Франція — були продуцентами атомової зброї. Хто їм призначив це? Вони самі після Другої світової війни, в якій перемогли. Отже, мали мандат переможця — робити по-своєму. При помочі інших членів ООН, які ще були під домінуючими впливами у світі, створили вони систему законів, які їм утривалювали це право. І вони заздрісно його берегли, бо то був засіб впливів у світі. Але вони поповнили катастрофальну помилку, які зразу побачив увесь світ — мовчки погодилися, що одна з держав, Ізраїль, яка є спеціяльним союзником ЗСА і при їхній допомозі побудувала свої атомові споруди, випробувала їх потайки на чужій території і таємно випродукувала до двох сотень атомових бомб. В короткому часі світ довідався про це, але з таких чи інших міркувань і впливів ніяк не зареагував.

Нова атомова гарячка

Для кожного було ясно, що раніше чи пізніше хтось інших випродукує в себе атомову зброю і випробуватиме її. Спочатку п'ятірка постійних членів Ради безпеки ООН користувалася в усіх важливих ухвалах щодо зброї своїм вето. Але світ не стояв на місці, події в ньому розвивалися так, що одній чи другій державі залежало на тому, щоб вона мала для своєї оборони атомову зброю. Постійні члени Ради безпеки, зокрема Вашінгтон, рішуче противставилися цьому. Але приклад Ізраїля підштовхував інші держави до подібних ініціятив. Чимало держав мали матеріяльні і технічні засоби для цього. Між ними були й дві ці держави: Індія і Пакістан. Індія має своє вагоме оправдання для цього. Країна майже з більйоновим населенням, високою культурою, в умовах, які не завжди були певні для неї, не ховалася з тим, що здійснює атомову програму і прийде час до випробування бомби. Ті самі аргументи мав Пакістан, який уже вів дві війни з Індією і обидві програв. У додатку до того, Ізраїль, головний ворог ісламського світу, має не лише величезні військові переваги над арабами, але й атомову зброю. 11-го травня цього року Індія випробувала свою пробну зброю, а два дні пізніше, 13-го травня, Пакістан. Зчинився неймовірний галас, що його осередком став Вашінгтон, який найбільше на цьому втратив.

Дипломатія і всі аме-

(Закінчення на стор. 3)

Уривки листа зі Львова

Уляглися виборчі пристрасті, життя входить у свою буденну колію. Уже знаємо, що ті, котрих ми так не чекали, зберегли свої позиції і є небезпека, щі нічого не зміниться. Зрештою, неможливо чекати змін, коли матеріяльне становище більшости народу не покращується, а злодії остаються непокараними. Треба ще й враховувати специфічну психологію „совєтської“ людини, котра менше дбає про себе, але дуже переживає, коли часом сусід не почав краще жити. На цьому фоні, де порівняно незначна частина людей живе багато, а решта доволі бідно, голосування на комуністів є єдиним відчутним ударом по номенклятурі, єдиною доступною методою реваншу.

Все тепер буде залежати від депутатів, котрі пройшли у Верховну Раду поза партіями. Люди досить радо голосують за таких, бо слово „партія“ у багатьох викликає алергію. Їх є десь стільки, як у Верховній Раді минулого скликання — 112–114 чоловік. Тепер на відміну від минулих виборів серед них доволі підприємців і тому є надія, що вони не прилучаться до комуністів. Все вияснится, коли будуть вибирати голову Верховної Ради. Після виборів голови будемо мати повний розгляд сил у новому парляменті.

Тільки-що закінчилися парляментарні вибори, а вже починають говорити про президентські. Наш теперішній геть-чисто вичерпав свій ресурс. Не може справитися з корупцією, котра роз'їдає душу народу, не може дібрати собі достойної команди: або напівмоскалі, або повні жиди. А з цією публікою каші не звариш. Єдиною розрадою є перемога в Одесі жида Гурвіца, котрий є державником, над комуністом Боделаном. Це місто є важливою твердинею на півдні України, льояльною до нашої держави.

Тішить поразка політичного об'єднання СЛОН. Я уже не пам'ятаю, як це скорочення розшифровується, але вони за повне рівноправ'я російської мови, поділ України на реґіони, кожний із своїм статусом, і тим самим за приєднання до Росії, тільки по куснях, а не відразу. Набрали вийняткову мізерну кількість голосів.

Існує думка, що Президентові прийдеться розігнати Верховну Раду за неспроможність співпрацювати в самій Раді, а також з Урядом. Передбачається величезна авантюра уже в перший день. Згідно з реґламентом Верховної Ради, новообраний парлямент повинен відкривати найстарший віком депутат, а це Ярослава Стецько. Комуняки цього не можуть допустити, приймаючи до уваги, що найстарший парляментарист не тільки відкриває перше засідання, але приймає від усіх присягу. Це, можу ручатися, приведе до голосного бунту. І в тому випадку прийдеться рішатися на остаточний крок. Маю на увазі розпуск Верховної Ради і проведення необхідних реформ.

Одним словом чекаємо, чекаємо і чекаємо. Я також весь свій вік чекав. До 1947 року чекали на війну Америки з совєтами. Потім чекали, коли посадять, коли помре Сталін, коли розвалиться Союз. Треба признати, що багато вірили непохитно в розвал. Не знали тільки яким чином — чи в результаті війни, чи внутрішніх заворушень.

За добрий екзамен з першого семестра студенти отримують стипендію в сумі 9 гривень. Та номенклятурна шпана, котра є при владі, навіть не розуміє і не думає, як підриває авторитет держави такими стипендіями, котрі більше подібні до насмішки. Дали б краще студентам за цю суму проїзні квитки на міський транспорт. Це звучало б якось по-людськи: держава не має грошей на стипендії, то хоч забезпечила б безкоштовний проїзд своїм студентам. А то студенти стоять перед касою в черзі і врешті їм видають (із запізненням на три місяці) суму рівну двом кілограмам парівок гіршого сорту.

Наведений приклад свідчить яскраво, що післясовєтська банда категорично не розуміє такого поняття, як „не випадає“. Той самий, котрий ще десять років тому виписував пашквілі на Греко-Католицьку Церкву, тепер пхається до церковних ієрархів, стоїть в перших рядах у церкві і його настирливі заходи... прихильно приймаються. О, темпора, о морес! Адже ще кільканадцять років тому ці слова наших батьків звірялися з тим поняттям, наскільки це чи друге випадає. А ці, що не дотримувалися цього правила, не були прийняті в товаристві. Залишалися, так би мовити, за бортом товариського життя.

Але, крім неґативів є теж і позитивні явища, з якими пов'язуються наші надії. Кілька днів тому по київському телебаченні виступив з підсумками виборів 16-річний школяр. Нехай сховаються усі столичні політологи разом взяті. Настільки глибокого аналізу зробив хлопець і так обґрунтовано відповідав на численні питання журналістів, що нема для цього іншого визначення, як „феномен“. Говорив про це цілий Львів. Навіть люди, котрі політикою не цікавляться. Я по своїй лінії маю дуже обнадійливу інформацію про київську шкільну молодь і студентську молодь. Майбутнє все таки перед нами. На жаль, тільки в ідеальному пляні.

Подав д-р Роман Барановський
Квітень 1998 р.

Валентина Єрмоленко

Розповідь незнайомця про Пилипа Орлика

III

А тим часом великий візир Алі Чорллі, паша, обіцяв в імені турецького султана дати Карлові XII 50-тисячну ескорту, щоб перевести шведів через польську територію додому. Це наново шведського короля на думку використати своє примусове перебування в Туреччині для того, щоб спонукати Туреччину до війни з Москвою. Карл XII був дуже популярний у турецьких військових колах, не зважаючи на поразку під Полтавою; до того, мав він зручних дипломатів серед гаремних дам (мати турецького султана). П. Орлик також розгорнув дипломатичну діяльність з французьким послом і з кримським ханом Девлет-Гереєм, людиною дуже впливовою на турецькому дворі. На початку грудня до Криму виїхала надзвичайна українська делегація, в склад якої входили: прилуцький полковник Горленко, генеральний суддя Довгополий і генеральний писар Іван Максимович. Місія мала на меті українсько-татарський союз між козаками і ханом. Цей договір надавав повні права незалежности України, при чому, без згоди гетьмана і Війська Запорізького хан не повинен був укладати мир з Московією. Під час війни татари гарантували спокій і безпеку населенню України; окремий пункт торкався Слобідської України, яку бралось під охорону, і донських козаків, які мали залежати від українського гетьмана і користуватися тими ж привілеями, що й українські козаки. Тоді ж, у січні, призначив Орлик постійного свого репрезентанта при татарському дворі, на жаль, ім'я його досі залишилось невідомим.

Пилип Орлик через своїх відпоручних намагався висунути українську справу на міжнародний форум і організувати нову антимосковську коаліцію. Він вів переговори з Туреччиною, яка, на жаль, привілеєм від 5-го березня 1712 року визнала владу Орлика лише на Правобережну Україну і Січ (без Лівобережної України і навіть без Києва). Ця територія передавалася Орликові, як главі української нації, без права апеляції підданих до Порти; забезпечувався вільний вибір гетьмана, а також і те, що турецька держава не буде втручатися у внутрішні справи України. Місяць пізніше (5-го квітня) Порта підписала договір з Москвою. Султан ґарантував цареві володіння Лівобережною Україною і Києвом з його околицями, а москалі, зі свого боку, брали на себе зобов'язання вивести свої війська з Правобережної України і не вмішуватися у справи козаків, що там мешкають, і в справи Січі. Також був забезпечений вивід московського війська в Польщі, і тим уреґульовувався виїзд Карла XII з Туреччини.

Для П. Орлика цей мир був тяжким ударом. Сподіваючись ліпших наслідків, він готував широку европейську акцію на користь визволення цілої України, що видно з написаних ним саме в той час „Виводу прав України” і „Маніфесту до Европейський Урядів”. Хоч цар і виводив свої війська з Правобережної України, але Польща лишалася, і з нею треба було якось порозумітися. А тут Січ стала непевною. Орлик опинився в дуже важкій ситуації. Турки вимагали від нього виступу на Правобережну Україну, щоб забезпечити її за собою, не даючи, однаке, потрібних для того засобів і сил, крім татарського корпусу, а шведський король вимагав без застережень слухати лише його наказів. Та й Орлик не мав великої охоти виступати на сплюндровану, обезлюднену і знищену царем Правобережну Україну.

Цікавою була дипломатична діяльність Орлика на Сході. Її експонентом (представником) був генеральний осавул Григорій Герцик. Його було послано, — очевидно, за згодою татарського хана і шведського короля, — до донців (булавинців), щоб притягнути їх до шведсько-українсько-татарського союзу (донці заховалися від московської помсти на території Кубанської орди). Донські козаки відгукнулися, і на початку липня 1710 року їхні посланці були на авдієнції у шведського короля. Але тим місія Герцика не обмежилась. Він побував і в кубанського султана — сина кримського хана. Герцикові удалося нав'язати зносини з казанськими татарами і башкирами. Наслідком його діяльности були також цінні інформації про перебування значної кількости полонених шведів, непокірних донців і колишніх бунтівників — московських стрільців у Озові. На той час у Царгороді не виявлялося якоїсь особливої діяльности. Орлик чекав на виклик. Нарешті прийшло запрошення турецького уряду через бендерського сераскіра (військового міністра) приїхати до столиці, але на рекомендацію шведського короля Орлик не поїхав.

Карл XII вів свою дипломатію, яка врешті досягла свого: 20-го листопада 1710 року турки оголосили цареві війну. Карл XII мав на меті шляхом співпраці Швеції з Туреччиною опанувати ситуацію в Польщі і дати за допомогою турецької армії вирішальний бій Петрові десь від Києвом. Щоб здобути для турецької армії терен, була задумана зимова експедиція буджацьких татар, поляків і українців на Правобережну Україну. Кримський хан і його син — кубанський султан, також мали перевести допомогові військові операції: перший мав увійти на територію Московщини та вдарити на Вороніж, щоб зруйнувати московські кораблебудівельні верфі і значну фльоту; другий — зробити диверсію на Озів. Але після перших успіхів, дальша операція закінчилася невдало через хибну політику Туреччини й хижацьку поведінку Криму. Перебування козацького війська на рідних землях Орлик хотів використати для остаточного порозуміння з Польщею. Він уже не ставив великих вимог і добивався лише, щоб казаки, осівши на Правобережній Україні, дістали юридичне визнання збоку польського уряду. Він навіть надавав полякам можливість використання претенсій правобережного козацтва на Лівобережну Україну і з'єднання обох половин України під Польщею.

(Продовження буде)

Василь Болонка

Берізка

Край хати моєї у рідному краю,
Де юність моя розцвіла,
Як трави небесні у вічному раю,
Берізка біленька росла.
Як брат із сестрою, ми там виростали...
Я все до берізки ходив,
Мов діти маленькі, завжди розмовляли,
Бо дуже її я любив.

А очі дитячі, мов зорі вечірні,
Дивилися в далеч сумні;
Берізка ж біленька і вітри осінні
Листочки кидали мені.
Мов знали, дрібненькі, час прийде розлуки,
Берізка ростиме сама,
Її не погладять дитячії руки,
Як прийде ще інша весна.
Давно я в країні живу несходимій...
Та чую берізоньки плач...
І ніби далеко в блакиті незримій
Вона мене кличе назад.
Бо бачу я й досі берізку біленьку,
Вона мені рідна сестра,
І Матір свою там край хати, стареньку,
Як плаче за сином вона.
І, може, питає про наше страждання,
Бо ж радості в нас не було;
Забути не можу про тихе зітхання
І вічне скорботне чоло.
І сниться ще й досі: ген вітер колише
Берізку біленьку мою,
Мов тужить за мною... Додому все кличе,
Бо юність згадала свою.

ПОВІДОМЛЕННЯ
для членів 103-го Відділу

З днем 1-го липня 1998 року, Відділ 103 злучиться з Відділом 139-им, секретарем якого є

ПЕТРО ПИТЕЛЬ

Просимо членів 103-го Відділу звертатися у всіх справах плачення вкладок та забезпечення до секретаря 139-го Відділу на адресу:

Mr. Petro Pytel
P.O. Box 535
Twin Lakes, WI 53181-0535
(414) 877-3539

„Такі повинні бути концерти 'Дніпра'"

При пульті (справа) диригентка хору М. Дитиняк. Зліва — піяністка І. Тарнавська.
(Світлив Роман Петрів).

Казали це мені учасники, захоплені його піснями і професійним їх виконанням. І я погоджуюся, бо на такому концерті, як хору „Дніпро", який відбувся в неділю, 24-го травня ц. р. в акустичній Пресбитеріянській церкві в Едмонтоні, я також вже давно не був. Шкода, що мало було на ньому людей. Цей концерт духовної, народної і сучасної української хорової музики хор давав з нагоди свого 45-річчя і окремими грамотами відзначив усіх, що співали чи співають у ньому понад 20 років.

Хором диригувала Марія Дитиняк, з Іриною Тарнавською, асистенткою і концертмайстром при фортепіяні. Гостем-артистом, з грою на народних інстументах (теленці, цимбалах і лірі), виступив Браєн Черевик. Пісні двомовно пояснювала сама диригентка, а грамоти роздала голова хору Оксана Енслен в асисті Наді Крептул і Наді Опир, заступниці і секретарки хору „Дніпро". Концерт почався меланхолійною піснею В. Чайченка, під музику Січинського, „Дніпро реве".

Солістом в пісні виступив Іван Зінчук. Далі хор виконав „Чашу спасення прийми" М. Березовського та „Слава во вишних Богу" Д. Бортнянського, в якім солістами виступили Н. Опир, Л. Чумир, О. Талпаш, А. МекВей та І. Зінчук. Після цих трьох хорових точок Л. Пастушенко і С. Мельниченко заспівали незрівняний у нашій музичній літературі романс С. Писаревського „Де ти бродиш, моя доле". Чудово заспівали! Кращих слів і мелодії ледве чи можна де знайти.

Багато разів цитував я цю пісню як староста на різних весіллях. Вона, як і „доля", таємнича, і завжди по-новому чарує всіх, хто її слухає. Подібне враження викликав дует С. Загарії і О. Тарнавської, які заспівали баркаролю „Пливе човен", і дует Л. Пастушенка та І. Зінчука — „Коли розлучаються двоє", обі в музичному оформленні М. Лисенка. Це улюблена лірична клясика, яка ніколи не набридає, а виконали їх згадані солісти з великим чуттям і любов'ю.

Поміж дуетами хор виконав „Над Дніпровою сагою" і „Садок вишневий коло хати" Т. Шевченка; першу — в музичному оформленні Б. Лятошинського, зі сольом С. Загарії і сопілкою Б. Черевика, а другу в музичному оформленні М. Лисенка, зі сольом Л. Чумер, закінчуючи піснями „Ой, на плаю", музика М. Кречко, зі сольом О. Талпаш, та „Віват, світлице розуму", слова І. Лазарського, музика В. Губи, якою диригувала І. Тарнавська.

Друга частина концерту розпочалася роздаче грамот (їх одержали 40 співаків) і піснями в аранжуванні О. Яковчука „Казала дівчина, казала" і „Ой, у неділеньку рано", які хор виконав дуже ніжно, але кожне слово було виразно чути. А далі, на відміну, дует Л. Чумер і О. Талпаш заспівав „Ой, на горі козак воду носить", музика М. Лисенка, а тріо С. Загарія, Л. Чумер і О. Талпаш — популярні ностальгійні „Червоні маки" на слова і музику Р. Савицького. Бурею оплесків після кожної пісні нагороджували учасники виконавців.

Вступ Б. Черевика, з грою на теленці (сопілці без дірок), лірі і цимбалах, показав, що він добре відчуває дух українських народних пісень і вміло грає на старовинних народних інструментах, за що також зібрав заслужені оплески. „На горі кирниченька" — відома народна пісня, яку далі радо слухають, і хор виконав її з великою легкістю. Але по-справжньому розвеселила слухачів пісня „Ой, піду я на базар", якою також диригувала І. Тарнавська, а солістами виступили С. Горчинська і А. Гладишевський.

Відому стрілецьку пісню „Ой, у полі верба", в музичній обробці Мейтуса, виконав дует в складі Л. Чумер та І. Зінчука, за що зібрав чимало оплесків, стверджуючи факт, що старі народні пісні далі захоплюють слухачів. Закінчився концерт трьома обрядовими піснями у досконалому виконанні цілого хору: „Жала Уляна", „Ми кривого танцю йдемо" і „Шум". Тож зовсім виправдано диригентка хору Марія Дитиняк на закінчення сказала: „Ми надіємося, що вам так було приємно слухати, як нам співати", а слухачі нагородили виконавців стоячою овацією. Без української мови й пісні на довшу мету ми в Канаді не збережемося, але чому щораз менше українців це розуміє в Канаді?

Петро Саварин

Підготовляється праця про жіночий рух в Галичині

2-го червня ц. р. відбувся в приміщеннях Українського Документаційного Центру в Інституті св. Володимира в Торонто цікавий вечір, і не диво, що заля була заповнена: молодий історик з України Борис Савчук говорив про свою готову до друку працю: „Історія жіночого руху в Галичині в XIX ст. до 1939". Вечір влаштували спільно Світова Федерація Українських Жіночих Організацій, Український Канадський Дослідчо-Документаційний Центр та Комітет Українок Канади, Відділ Торонто.

Вечір відкрив голова УКДДЦентру проф. Василь Янішевський та передав ведення голові КУК Дзвінці Максимець. Вона в короткому слові з'ясувала вклад жіночих організацій і працю жінки в житті суспільства. Попросила Оксану Закидальську представити Б. Савчука. О. Закидальська представила присутнім молодого науковця, його вже вклад в історію України, включно з історією Пласту — його останньої вже друкованої праці.

Б. Савчук поділився вибраними фрагментами своєї праці, наголошуючи недоступність до джерел до часу незалежности України. Праця доказує широкі розшуки та досліджування проблеми (понад 700 архівних джерел). Майбутня книжка буде позитивним, хоч напевно не остаточним вкладом в історію жіночого руху України, як і соціяльного становища жінки в той час.

Присутні на залі зібрали на видання книжки 1,194 дол.

Бажаючих підтримати видання такої книжки у формі меценатства чи пожертви (з посвідками на податок) просимо зголошуватися до канцелярії СФУЖО. Адреса: World Federation of Ukrainian Women's Organizations, 2336 Bloor St. W., Box 84578, Toronto, ON M6S 1T0.

ІРАК І СПЕЦІЯЛЬНА КОМІСІЯ Організації Об'єднаних Націй, котра слідкує за програмою роззброєння, минулої неділі, 14-го червня, повідомили, що домовились про двомісячну програму для ствердження кінцевої фази цієї перевірки роззброєння. Головний інспектор від ООН Ричард Батлер, підкреслив, що дводенні переговори з віцепрем'єр-міністром Таріком Азізом були дуже успішними. „Метою нашої діяльности є закінчити якнайшвидше, але легально та переконливо, працю покладеного на нас обов'язку, роззброєння оголошеної поза законом іракської зброї масового винищування". Стоячи поруч Р. Батлера, Тарік Азіз підтвердив це та також підкреслив успішність їхніх розмов, щодо згаданої програми закінчення цієї справи роззброєння.

Народи...

(Закінчення зі стор. 2)

риканські засоби зв'язків, впливів і погроз пішли в рух. За вийнятком Англії, яка всіма силами і засобами підтримала Вашінгтон, всі інші йому співчували, але ніхто не збирався нічого робити. Бо Індія і Пакістан мали свою рацію: вони знали, що в крайній потребі вони, як це було дотепер, залишаться самі. А прийняті у світі норми дають кожному право боронитися. Вашінгтон завів мову про свої санкції, але ні одна інша держава серйозно не поставилася до цього. Фактично дійсний стан потвердив прадавній закон: кожен народ сам мусить дбати про себе.

ПРОПУЩЕНО ІМЕНА

У статті про 123-ій Відділ Союзу Українок Америки в щоденнику „Свобода" ч. 104 з середи, 3-го червня, пропущено ім'я д-ра хіропрактики Дарії Гензи, мол., доньки активної членки 83-го Відділу СУА, і Тані Ягобовської, доньки св. п. Стефи Ягобовської, членки 113-го Відділу СУА.—**О. Гаєцька**

Українських дітей — до українських літніх таборів!

Захід...

(Закінчення зі стор. 1)

ні вимоги групи контактів, до котрої входять ЗСА, Британія, Німеччина, Франція, Італія та Росія.

На пресовій конференції у московському міністерстві закордонних справ, С. Мілошевіч категорично заперечив, що сербське військо будь-коли знущалося над албанцями в Косово. Він також заперечив закиди етнічної чистки та підкреслив, що в останніх військових діях не було жодних цивільних жертв.

Кофі Аннан, генеральний секретар Організації Об'єднаних Націй, засудив дії Сербії, назвавши їх „етнічно мотивованою жорстокістю".

У Бориславі відновлено пам'ятник народної волі

Олег Микулич, історик-краєзнавець, голова Бориславського міського осередку Асоціяції Нумізматів, від Народного Руху України у цьогорічних виборах став депутатом Міської Ради Борислава. Він відшукав місце і рештки кам'яного свідка минувшини і зробив обміряння. На підставі бориславських старожителів і відповідних аналогів, він виготовив проєкт відновлення цього хреста-пам'ятника на попередньому місці, за яким майстер Євген Шуст втілив його в камені.

Ці пам'ятки народної волі стояли аж до другої навали московсько-комуністичних загарбників. Червоні окупанти за розпорядженням з Кремля таємно знищили їх, за спогадами людей, на початку 1950-их років. Боячися німих свідків царського ярма північносхідні окупанти мали чого, адже ці хрести нагадували про новітнє ярмо, накинуте на шию нашого народу у вигляді колгоспів. Разом з іншими був ліквідований і пам'ятний хрест, споруджений колись у селі Тустановичах (тепер у межах міста Борислава).

Пам'ятний хрест з написом: „В пам'ять даної свободи 15 мая 1848" і з маленькою нікелевою табличкою: „Пам'ятний хрест відновлено з нагоди 150-річчя скасування панщини в Галичині, посвячено 15-го травня 1998 р.", зайняв місце свого попередника.

О. Микулич біля створеного ним пам'ятника.
(Світлив І. Миськів).

У неділю, 17-го травня ц. р., відбулось урочисте відкриття відновленого хреста-пам'ятника. Обряд посвячення довершив Владика Самбірсько-Дрогобицької Епархії Юліян Вороновський, з участю шістьох священиків УГК-Церкви. На відкритті пам'ятника виступили посадник Борислава Іван Удовенко, О. Микулич, поетеса і довголітній політв'язень московської влади Ірина Скорик, голова осередку Т-ва Охорони Пам'яток Роман Тарнавський і інші. Співав хор тустановецької церкви. Так бориславці відновили ще один факт з історії рідного міста, про що писала газета „За Вільну Україну" з 21-го травня ц. р.

Роман С. Голіят

Ділимося сумною вісткою, що з волі Всевишнього, 20-го травня 1998 р. відійшла у вічність в Пармі, Огайо

бл. п.
ДАРІЯ КУЗЬМИН
з дому ПАСІКА
Вічна їй пам'ять!

Складаємо щиру подяку нашому родичеві о. Тарасові Лончині і дякові маестрові Євгенові Садовському за похоронні відправи.

Також дякуємо родині, приятелям та знайомим за участь в похоронних обрядах, за молитви, співчуття, квіти та пожертви.

В СОРОКОВИЙ ДЕНЬ
СЛУЖБИ БОЖІ
будуть відправлені в

церкві св. Йосафата у Пармі, Огайо;
цервкі св. Тройці в Сильвер Спрінґ, Мд;
в Римі та
в Україні.

Залишені у смутку:

дочка — МАРІЯ
син — ПАВЛО
невістка — ОЛЕКСАНДРА
внуки, правнуки та родина

Ділимось сумною вісткою із рідними і знайомими, що 13-го червня 1998 р. на 90-му році життя відійшла у вічність наша найдорожча ТЕТА

бл. п.
МАРІЯ СЕНЕЙКО
з дому КОБІЛЬНИК

ПАРАСТАС відбудеться в п'ятницю, 19-го червня о год. 8-ій веч. в похоронному заведенні Насевичів при 109E. Tabor Rd.

ПОХОРОННІ відправи почнуться в суботу, 20-го червня о год. 10-ій ранку в церкві Благовіщення П.Д.М. при Old York i Valley Rd., а відтак на цвинтар св. Марії, Fox Chase, Phila.

В глибокому смутку:

братанка — ЛЕСЯ СТАСЮК із дітьми ВОЛОДИМИРОМ і ЛІСОЮ
та ближча і дальша родина в ЗСА й Україні.

Замість квітів ласкаво просимо складати пожертви на фонд іконостасу в церкві св. Архистратига Михаїла 1013 Fox Chase Rd., Jenkintown, PA., 19046

„Книга пам'яті України"

Зайдіть в будь-який шкільний або дошкільний навчальний заклад області, або в будь-яку владну установу і ви знайдете там обов'язково „Книгу пам'яті України. Луганська область". Мого району стосується її 16-ий том (разом їх 14). Ось він переді мною. Виданий Луганською обласною редколеґією. Книга пам'яті України в 1995 році. Можна було б тільки привітати таке видання. Дійсно, що може бути святішим ніж вшанування пам'яті загиблих. Правду кажуть: від того, хто не пам'ятає минулого — відвертається майбутнє.

Але, відкривши книгу, ви зрозумієте, що перед вами звичайнісінька наруга над пам'яттю загиблих людей. Тому, що ця книга складена не в ім'я пам'яті мільйонів стертих на порох жорнами двох людиноненависницьких тоталітарних режимів — комуністичного та фашистського, не в ім'я тих, хто воював за незалежність своїх народів та демократичний устрій проти двох окупантських режимів. Ні! Це книга — де мільйони загиблих — дрібна розмінна монета сучасних комуністичних реваншистів. Їхня логіка також людиноненависницька, як і їх історія — якщо перелічити таку кількість загиблих на боці комуністів (звичайно, без указання причини), то хай всі думають, що це режим майбутнього. В ім'я цього і вийшла ця книга. Яка там пам'ять!

Судіть самі. У вступі зазначується, хто внесений до неї — тут і військові, і цивільні, і загиблі в концтаборах (звичайно, фашистських, у нас їх не було, не писати ж, що СССР — це один великий концтабір). А також „військові та вільнонайманці совєтської армії, військ та органів НКВД, які загинули в боротьбі з озброєними антисовєтськими формуваннями". Отак! Тобто війна проти вояків Української Повстанської Армії та підпілля ОУН, що виборювали незалежність власного народу в нерівній війні з двома тоталітаризмами, є підставою для внесення в цю „Книгу пам'яті"! Те ж саме стосується і інших національно-визвольних антиімперських рухів (естонського, литовського, білоруського та ін.). Вдумаємось — „Сталінські чекісти" (НКВД) внесені в „Книгу пам'яті України" за те, що стріляли в речників незалежности України. Абсурд — скажете ви. Ні, все логічно. В тій же передмові зазначено, що тут загиблі в часи „Вєлікой Отєчєственной Войни 22.06.41 по травень 1945 року, та 09.08.45 — 03.09.45 проти японських мілітаристів". Тобто не в фашизмі справа! Герой не той, хто загинув у боротьбі з ним, а той, хто на боці „Вєлікого Отєчєства" — Совєтського Союзу — комуністичної Росії.

Комуністи дійшли до тієї безсоромности, що спекулюють іменами мільйонів загиблих, ними вигнаних на війну проти фашизму, який вони привели до влади в 1933 році, дбайливо відгодували, в тому числі і українським хлібом, салом, цукром, залізом, марганцем та ін. І не ввійшли в цю так звану „Книгу пам'яті" мільйони тих, в кого забрали цей хліб і хто загинув від голоду, не ввійшли мільйони тих, хто вмер в нелюдських умовах концтаборів, видобуваючи те ж залізо, чи то й же марганець. І немає совєтсько-фашистської війни, чи хоч би Другої світової, а є „Вєлікая Отєчєственная".

А Степан Бандера, який сидів майже всю війну в фашистському концтаборі — ворог. Його ім'я зробили лайкою. І тисячі вояків, загиблих проти червоного та брунатного тоталітаризму — вороги. Герої ті, хто їх стріляв — НКВД. До речі, стріляли вони і в спини власних військ, гонячи їх на ворожі позиції в ім'я світового комунізму.

В цій же книзі описується багато про звірства фашистів, а про звірства НКВД та совєтської армії — нічого. І це зрозуміло — герої! Зате підкреслюється, що „в вогні боїв швидко згоряла надія фашистських стратегів на те, що війна викличе вибух націоналізму, який ладен розколоти СССР". Ось злочинець і назвав себе сам! Ця так звана „Книга пам'яті" не проти фашизму і не в ім'я загиблих, а проти тих, хто хоче „розколоти СССР".

І все б нічого, якби на цій книжці стояла дата випуску 1965, 1975 або 1985 і розповсюджувалась вона районним комітетом КПУ. Але стоїть 1995, і вийшла вона в незалежній Україні, в українському місті Луганському (хоча видана російською мовою — теж логічно, бо це офіційна мова комуністів та реваншистів СССР), за підтримкою районних та обласних державних адміністрацій, за фінансовою підтримкою „червоних" директорів державних підприємств, і є ця книга „складовою частиною 'Книги пам'яті України'", тобто видана в усіх областях.

До речі, майже не згадується в ній слова „Україна" та „українці", а якщо згадується, то як географічна назва. Замість неї „совєтський", „СССР" та інше.

От я і питаю — можна уявити собі більшу ганьбу ніж ця книга? Можна уявити собі більшу ганьбу над пам'яттю загиблих, ніж ця „большевістская память"? Мабуть, ні. І це ставить питання до владних і правних структур України:

1. Коли будуть, нарешті, реґабілітовані УПА, ОУН та інші патріотичні формування?

2. Коли будуть, нарешті, повернені світлі імена Степана Бандери, Ярослава Стецька, Євгена Коновальця, Романа Шухевича та всіх інших патріотів України?

3. Коли, нарешті, буде влаштований суд над батьком фашизму — комунізмом, коли буде комуністичний Нюрнберг?

4. Коли буде, нарешті, визнаний батько ґестапо — НКВД СССР злочинною організацією за участь, в якій немає терміну давности?

5. Коли, нарешті, конкретні комуністи будуть покарані за конкретні антидержавні дії — дії на повалення незалежної України?

6. До яких пір будуть при державній владі ті, хто займається антидержавною діяльністю, а при керівництві державними підприємствами особи, які в імені трудових колективів фінансують антидержавну діяльність, не сплачуючи цим колективам навіть заробітньої платні?

Бо бездіяльність державників приводить до знахабнілости антидержавників-комуністів.

Отже — скільки ще можна зволікати? Коли закінчиться ця ганьба?!

Сергій Редькін,
Луганщина

СПОРТОВІ ВІСТІ

Редагує Омелян Твардовський

Провід УСЦАК відбув зустріч з президентом Федерації Плавання України

В днях 7-8-го червня ц. р. Провід УСЦАК відбув зустріч з Андрієм Власковим, президентом Федерації Плавання України, він же член Проводу НОК України, як теж Міжнародної федерації плавання (ФІНА). А. Власков знайомий з теперішнім Проводом УСЦАК вже від 1991 року, коли в Монтреалі, Канада, відбувся дебют збірної плавання України в рамках змагань за чемпіонат світу. Як відомо, цей дебют відбувся завдяки УСЦАК, який тоді оплатив кошти лету плавацькій репрезентації України, що її очолював А. Власков. Ця перша зустріч Проводу УСЦАК з репрезентантами плавацького спорту України в Монтреалі дала поштовх до створення „Фонду Відродження Спорту в Україні", завдяки якому на протязі чергових років УСЦАК оплатив вписові вкладки в міжнародних федераціях для майже 40 федерацій різних ділянок спорту в Україні, як теж вагомо допоміг олімпійським репрезентаціям України на дебютах в Ліллєгаммері і Атланті. Цим разом наш знайомий з України відвідав Провід УСЦАК в дорозі поїздки до Ванкуверу в Канаді, де його покликали обов'язки ФІНА на важливий семінар. А. Власков в дводенних розмовах докладно поінформував Провід УСЦАК про сучасний стан плавацького і взагалі спорту в Україні, його розвиток і можливості в майбутньому.

На закінчення тієї ділової зустрічі автор цього репортажу провів з нашим гостем коротке інтерв'ю.

— Пане Власков, наближається вже вісім років від часу, коли члени Проводу УСЦАК в особах М. Стебельський, голова, О. Напора, фінансовий секретар і О. Твардовський, пресовий референт, відбули дружню зустріч з вами в Монтреалі, Канада. Тоді ще існувала імперія, але вами очолювана репрезентація плавання України змагалася за чемпіонат світу. Порівнюючи тодішні часи з теперішніми, чи можете нам щонебудь про це сказати?

— Минуло сім років незалежности України. Нашу країну визнали в усьому світі. На жаль, деякі наші сподівання не здійснилися. Але спортові досягнення наших дружин прославляють Україну і, на мою думку, йдуть попереду економіки і політики.

— В останніх роках ми в діяспорі, слідкуючи за активністю спортових репрезентацій України на міжнародній арені, зауважили поважні осяги плаваків. Поінформуйте наших читачів про розвиток і рівень плавацького спорту в Україні, його перспективи на олімпійські медалі в Сіднеї в 2000 році.

— Дійсно, дружина плаваків тепер в піднесенні і ми сподіємся вибороти одну-дві золоті медалі в Сіднеї. Наші молоді плаваки Денис Силантьєв, Яня Клочкова, Ігор Снітко зросли до світового рівня вже за часів української державности і завдяки старанням Федерації Плавання України, їх тренерів та спортових шкіл. Тепер головне завдання федерації — підтримати здібну молодь, але основною проблемою є нестача грошей і відсутність спонзорів у нашому виді спорту.

— Як ставиться до Федерації Плавання НОК України?

— Ми працюємо спільно з НОК України і отримуємо від нього допомогу.

— Чи все таки є наладнана якась співпраця зі спонзорами?

— Головним спонзором федерації є англійська фірма „Спідо". Наш контракт з ними дозволяє повністю вирішити необхідність у сучасному вивінуванні дружини (одностроями). На жаль, у цей час, коли значно скоротилася фінансова підтримка виду з боку держави, ми не можемо знайти спонзорів для збереження наших досягнень і тому закликаємо всіх зацікавлених до співпраці.

— Нас у діяспорі, як ви може знаєте, дуже турбує русифікація спортових кадрів в Україні, що теж шкодить намаганням УСЦАК належно підтримувати процеси відродження спорту в Україні. Чи робиться щонебудь в цій справі на найвищих спортових рівнях, федераціях, Державному комітеті спорту, НОК України?

— Я не розумію терміну „русифікація" спортових кадрів. Дійсно існує проблема з уживанням української мови серед спортсменів і тренерів. Але ця проблема залишилася з часів СССР і потребує більшого часу для вирішення. Федерація Плавання, НОК України, комітет за український спорт.

— Ми знаємо, ви зупинилися у нас в дорозі до Ванкувера. Чи можете поінформувати про вашу місію?

— Я їду до Ванкувера для участи у праці комітету плавання Міжнародної федерації плавання (ФІНА), членом якого я є. Там же відбудеться міжнародний семінар суддів з плавання, у праці якого я теж беру участь. У Канаді перебуватиму шість днів.

— На закінчення цікаво почути від вас про справу нездійсненого переїзду із ЗСА плавака „Чорноморської Січі" Рона Карнауха, який мав бажання виступати на Олімпіяді в Атланті в репрезентації України.

— Головна проблема — було обмаль часу на вирішення питання громадянства України для Карнауха. Друге, не всі підтримували ініціятиву цього плавака, через те, що вона була після невдалого його підбору до збірної Америки, а не перед цим.

— Дякую вам за вашу увагу від себе і читачів „Спортових Вістей" „Свободи", бажаю вам дальших успіхів у вашій важливій праці, а вашим змагунам чергових осягів на мінародній арені.

Омелян Твардовський